My (Un)Employed Friends in an Employed Dystopia

În general, o expoziție de artă care atrage un public mare este definită de câteva criteria clare în această cauză: în primul rând de calitatea lucrărilor expuse, urmată de soliditatea unui concept curatorial clar, pe înțelesul tuturor vizitatorilor și nu în ultimul rând de o comunitate strânsă, legată de proiectul galeriei și de idealul pe care spațiul îl oferă mediului artistic: existența unui mediu de lucru sigur, prielnic pentru artiștii tineri, pregătiți să se dezvolte și să se înțeleagă pe sine prin creațiile pe care le fac. Aș putea afirma că expoziția „My (Un)Employed Friends" din cadrul galeriei Pharmakon curatoriată de galeristul și artistul Christian Roncea alias Poli alături de sculptorul emergent Alexandru Ranga alias Crowbar bifează toate calitățile înșirate în rândurile de mai sus, fiind un proiect expozițional de success al unei părți tot mai vocale a Generației Z în artă, chiar dacă are și unele mici obiecții ce ar trebui să fie subliniate.

În desfășurarea unui proiect artistic indiferent de anvergura acestuia, spațiul devine chintesența conceptului expozițional; este în fapt organismul central care conferă o anumită vitalitate lucrărilor expuse, mediul care definește direcția tematicilor operelor în raport cu publicul și nu în ultimul rând este și un catalizator pentru formarea de relații sociale trainice, puternice și sănătoase între artiști, colecționari și vizitatori. Raportat la vernisajul expoziției „My (Un)Emlployed Friends" spațiul galeriei Pharmakon prezintă anumite particularități ce merită a fi punctate, majoritatea dintre ele pozitive, dar totuși nelipsite de câteva mici dezavantaje în privința panotării unui număr consistent de lucrări, în jur de 50 în acest caz. Pe de-o parte, apartenența la o comunitate artistică întărește viabilitatea proiectului, în ciuda unui spațiu restrâns ce în alte condiții normale de expunere al unui număr atât de mare de creații nu ar fi fost potrivit. Astfel, dorința de a oferi o modalitate de exprimare individuală a fiecărui artist pornește de la un altruism sincer pe care cei doi curatori, Christian Roncea și sculptorul Crowbar îl aplică în susținerea artiștilor tineri. În special, ideea de comunitate s-a reflectat încă din timpul organizării expoziției, prilej prin care o parte dintre artiștii care au expus cu sprijinul celor doi curatori emergenți au contribuit ca într-o echipă cu materiale și s-au implicat în munca brută de renovare a galeriei într-un timp foarte scurt. Ceea ce, și trebuie să o spunem drept, denotă o solidaritate și un „spirit civic" aparte în lumea artei, constituindu-se ca un atuu al spațiului Pharmakon în formarea și amplificarea proaspetelor curente artistice în curs de dezvoltare.

Pe de altă parte, o asemenea expoziție care întrunește diverse tipuri de exprimări artistice necesită totuși o panotare mai aerisită pentru a nu crea o confuzie în rândul privitorilor. Ori în cazul unor asemenea proiecte artistice care îmbină tablouri de la artiști precum Pentru Lucaci, Andrei Minh (Vincent Van Rhyme), Nichita Hera sau lucrări ale unor sculptori precum Ana Ionescu sau Darie Dup, cu mâna suspendată de tavan, strângerea acestora într-un spațiu îngustat poate să creeze și un efect asemănător unui locații sufocate, ușor claustrofobice în care mobilitatea este limitată și în lipsa atenției, numărul mare de vizitatori poate să afecteze prin

mișcările lor însăși lucrările expuse. Totuși, curajul suplinit de un „*gamble*” pe care Christian Roncea și Alexandru Ranga și l-au asumat deschis în crearea acestui concept indiferent de obstacolele menționate, semnifică un efort considerabil și onorabil pentru ca ideile tinerilor artiști să își aroge o voce puternică într-un concept fresh, avangardist potrivit lumii Pharmakoniene.

Reiterând titlul expoziției „My (Un)Employed Friends”, acesta mă poartă cu gândul spre scurtul interviu pe care l-am purtat cu Crowbar în care am dezbătut acest subiect arzător al importanței susținerii scenei artistice locale. După spusele sale, „*scopul său a fost să unească toate mediile artistice de la artiştii mai vechi ai artei contemporane la cei emergenți pentru a crea un mediu prielnic schimbului de experiențe dintre cele două categorii artistice şi nu în ultimul rând pentru a asigura o empatizare a aritştilor bătrâni cu cei tineri. În principal, s-a pus accentul pe construirea de punți între cele două categorii diferite de vârstă între artişti nu doar din dorința de a transmite arta contemporană generațiilor următoare, dar şi în scopul clădirii unei comunități solide ce pune accent pe solidaritate şi cooperare. Pentru că fiecare dintre noi mai cunoaşte câte un prieten care doreşte să trăiască din artă, să lupte pentru acest domeniu şi să îşi asume un drum neconvențional financiar din a trăi exclusiv prin creațiile sale”.* O opinie cât se poate de adevărată legată de condiția artistului în zilele noastre. În fapt, aș putea afirma că ideea de „My (Un)Employed Friends” propune o analiză sociologică amplă, clară și serioasă despre starea artei și a creatorului în tumultul post-capitalist al unei societăți afectate de un consumerism agresiv și excesiv. Pentru a fi mai clar, recrudescența lăcomiei este un aspect aspru criticat prin această expoziție, arta fiind un mijloc de protest împotriva unei goane oarbe a unei societăți spre un materialism frivol, tern, inuman și insipid.

Expresia de „Employed Dystopia” adăugată în titlul articolului nuanțează acest principiu, aceasta întărind convingerile și rolul artiștilor în societate. Astfel, dacă pentru unii oameni artistul este considerat a fi un „pierde- vară” din pricina rolului său inactiv și neproductiv economic, în realitate munca sa intelectuală și culturală stă la baza sufletului unei structuri sociale. Fără contribuțiile artistului, membrii societății respective nu își pot forma o identitate culturală proprie, iar fără existența unei fibre culturale impregnate în mentalul colectiv, reziliența societății respective la diferiți factori nocivi i-ar pune însăși existența acesteia în pericol. Conceptul „cursei de șobolani” pe care actuala structură economică se bazează prin utilitarismul ființei umane, (omul este util atâta timp cât produce bunuri și cât mișcă economia), a intrat într-o perioadă de stagnare în zilele noastre, scopul de a avea un serviciu fiind cel de a supraviețui nu și de a reuși să îți dezvolți o carieră stabilă. Pierderea stabilității, idealul cel mai de preț al omului de rând modern, a coincis cu traiul într-o lume nesigură, distopică, aproape de un colaps inevitabil social și financiar. Iar această „nebunie” copilărească a unei ființe de a crea, de a-și organiza viața în jurul artei și creației este o formă absolută de revoltă împotriva rigidității și conformismului impus de societate, curajul fiind impulsul de a lucra, de a-ți asuma drumul de artist cu toate neajunsurile sale.

Revenind asupra lucrărilor expuse la Pharmakon, ele înglobează diferite perspective sufletești și intelectuale ale artiștilor în raport cu percepția pe care și-au construit-o despre lumea reală sau mai bine spus despre dualitatea acesteia (lumea din jurul lor este responsabilă atât pentru bagajul plin de experiențe inspiraționale, utile procesului artistic, cât și de modul prin care i-a judecat și i-a marginalizat). Din multitudinea de opere care au fost expuse în cadrul expoziției, am ales să discut despre un număr restrâns de lucrări, în jur de treila număr ale unor artiști tineri precum Ana Ionescu, Andrei Minh (Vincent van Rhyme) și Filip Gheorghe-Tănase (Filip the Noodle).

O lucrare ce mi-a atras o atenție deosebită în această expoziție este sculptura în fier a artistei Ana Ionescu, sub forma unui cap de topor cu două tăișuri. Cunoscută pentru lucrările ei ce aduc în prim-planul publicului diferite reinterpretări ale sferei postindustriale după o ușoară inspirație estetico-intelectuală din sculptorul spaniol Julio Gonzales și David Smith, ea utilizează diferite bucăți de metal pentru a reflecta dualitatea prin care este receptat un obiect atunci când îl utilizăm. În cazul de față, lucrarea ei analizează lamele toporului din două posturi diferite: una de atac si de apărare. Plecând de la premiza că acest obiect este în fapt o armă, ideea de reprezentare sub această formă s-ar fi conturat în jurul unui instinct de luptă într-un mediu dur, construit pentru supraviețuire al lumii actuale în raport cu ființa artistică. Cu toate acestea, un răspuns clar asupra artei sale rămâne o enigmă pe care numai vocea artistei îl poate descifra, declarând într-o discuție succintă că: „ea *explorează ideea de obiect, bazându-se pe conceptul lui Duchamps în care o lucrare de artă există în momentul în care este plasată într-un context. În cazul lucrării expuse, deși aceasta are forma unei arme ce poate fi utilizată inclusiv în scopuri violente, plasarea ei într-un spațiu artistic îi conferă un anumit element de siguranța pentru că percepția unui om se schimbă odată cu plasarea obiectului într-o galerie de artă. Iar în funcție de cum ne raportăm asupra obiectului într-un anumit context sau moment al interacțiunii cu acesta, el poate să fie văzut ca o operă de artă, adjudecându-și valoarea culturală a unei sculpturi”*.

Așadar, întărirea diversității artistice în cadrul acestei expoziții este confirmată nu doar de lucrarea expusă de artista Ana Ionescu, ci și de lucrarea conceptuală a artistului Filip the Noodle ce a sintetizat dependența noastră în fazele de dezvoltare umană față de părinții noștri; ciuperca jucând rolul în acest caz al unui copil-adolescent parazitar asupra resurselor propriilor părinți pentru a-și asigura independența. Deși la prima vedere, lucrarea artistului prezintă anumite banalități la nivelul execuției ghiveciului prin prisma execuției într-un stil mai rudimentar și primitiv estetci, însăși lucrarea spune o poveste ce atrage atenția asupra unor dinamici de putere nesănătoase, însă necesare evoluției umane. Astfel, într-un scurt interviu cu artistul, Filip the Noodle menționează că „ *utilizarea ruginei a survenit ca urmare a ideii de obiect în continuă transformare-rugina făcând parte din angrenajul lucrării simplifică un proces natural, al degradării în timp al bucății de metal expusă la intemperiile și capricile mediului înconjurător. Ciuperca se adaugă acestui concept ca element al parazitării si extragerii a tot ce mai rămâne vital din plantele în ghiveci asemenea unui copil care se folosește de resursele părinților pentru*

a se dezvolta sau în cazuri mult mai grave asupra oamenilor toxici care preiau din energia noastră pentru a-și satisface propriile lipsuri emoționale”.

Trecând din sfera sculpturii, o lucrare ce mi-a atras atenția este a tânărului artist Vincent Van Rhyme, pe numele său real Andrei Minh care explorează relația dintre cultura urbană și tumultul din viața sa personală, stridentele nuanțe de roșu si portocaliu prezente în lucrare. Creația sa este inspirată, am putea să afirmăm din stilul artei stradale, combinând elemente ale graffiti-ului cu tehnici de aplicare ale figurilor pe pânză. Această tranziție a artei urbane spre un mediu al galeriilor conferă o legitimitate unei expresii artistice de multe ori marginalizată de societate fiind adesea asociată fie cu vandalismul fie cu lipsa bunului gust în materie de cultură. Iar cum istoria ne-a confirmat că de cele mai multe ori această formă de subminare și izolare a diferitelor tipuri de exprimări artistice nu au realizat altceva decât o repulsie și mai crescută a categoriilor sociale defavorizate de a se exprima cu și mai multă frenezie pentru a-și întări poziția. Nu este întâmplătoare că inspirația artistului Vincent Van Rhyme a pornit din viața familiei sale și din experiențele pe care acesta le acumulează, acesta menționând că „ *ideea lucrării a plecat de la un zbucium interior, o acumulare de sentimente puternice cauzate atât de un eveniment personal ce m-a marcat profund, faptul că am crescut în mare parte fără un tată, cât și dintr-o dorință de a mă desprinde de un mediu în care am simțit că nu mă sunt înțeles pe deplin ,căutându-mi totodată să îmi formez o identitate separată, independetă care să mă reprezinte cu toate experiențele mele de viață”.*

Odată cu analizarea unui număr restrâns de lucrări expuse aș putea afirma că profunzimea expoziției „My (Un)Employed Friends a fost garantată de acești artiști, care în ciuda combinațiilor stilistice stridente, uneori hazardate, ce reflectă un implus al unei creativități crude, încă în formare, simplu fapt că s-au adunat și că au expus în cadrul galerie Pharmakon a cimentat o comunitate vie, activă și focusată pe o schimbare a paradigmei socio-culturale. În fapt, timpurile actuale tind, într-un mod subtil, să ne determine să colaborăm cât mai mult pentru a supraviețui în fața unui individualism radical ce în numele unei libertăți totale a persoanei ascunde în fapt o izolare cruntă a individului față de semenii săi, o cursă pe care este forțat să o ducă singur către nicăieri. Astfel, expoziția de la galeria Pharmakon a confirmat o idee clară a prosperității intelectuale într-un grup social și anume că libertatea de creație chiar dacă este un atribut al individualității umane, ea poate fi valorificată numai într-o comunitate, într-un cerc social puternic și nici un caz în afara ei. Astfel,această forma de liberate devine un angrenaj în a-i inspira pe ceilalți membri să creeze, să inoveze, să-și asume împreună riscuri și obstacole necesare evoluției și perfecționării artistice și nu în ultimul rând, pentru perpetuarea unei mișcări culturale. Pentru că, într-un final, omul singur ce crede că va face față pericolului fiind înarmat cu un glonț de aur va sfârși împușcat în propriul joc cu un glonț ruginit.